

2601 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet houdende nieuwe regelen omtrent onbevoegdverklaring en verwijzing in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en enkele daarmee verband houdende wijzigingen in dit wetboek.

De toelichtende memorie, die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 19 Juni 1952.

JULIANA.

2601 2

ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is regelen te geven, opdat een burgerlijk geding niet met een onbevoegdverklaring eindigt, indien een andere gewone rechter bevoegd is, en enige daarmee verband houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan te brengen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Enig artikel

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering worden de volgende wijzigingen gebracht:

a. Aan artikel 41 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Indien tengevolge van toegelaten wraking of van toegegeven reden van verschoning, de leden der hoven of der rechtbanken niet meer in genoegzame getale zijn om van het geschil kennis te nemen, zal de meest gerede partij zich tot de Hoge Raad en in het laatste geval tot het gerechtshof wenden met verzoek om een ander gerechtshof dan wel een andere rechtbank binnen hetzelfde ressort, tot beslissing van het geding, aan te wijzen.”

b. Artikel 68, tweede lid, vervalt.

c. Het opschrift van de derde afdeling van de Derde Titel van het Eerste Boek wordt als volgt gelezen: „Van voorlopige verzoeken en van verwijzing bij onbevoegdheid”.

d. Aan artikel 154 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„De exceptie, dat een andere gewone rechter bevoegd is, moet worden voorgesteld bij met redenen omklede conclusie vóór alle weren ten dage voor het voordragen van verweer bepaald.”

e. Na artikel 157 worden de volgende artikelen ingevoegd:

„Artikel 157a

De rechter, die van oordeel is, dat de zaak bij een onbevoegde rechter aanhangig is gemaakt, en dat een andere gewone rechter bevoegd is, verwijst de zaak in de stand waarin zij zich bevindt naar de rechter, die haar in die stand behoort te berechten.

Indien echter het gerechtshof in hoger beroep, met vernietiging van het vonnis van de rechtbank, de bevoegdheid van de kantonrechter heeft uitgesproken, kan het de zaak aan zich houden om deze in hoger beroep te beslissen.

Artikel 157b

Tegen het vonnis, waarbij de bevoegdheid is aangenomen, staat te dien aanzien alleen hogere voorziening open op grond dat de rechter onbevoegd is uit hoofde van het onderwerp des geschils, en slechts tegelijk met die tegen het eindvonnis.

Tegen het vonnis, houdende onbevoegdverklaring, waarbij wordt verwezen naar een lagere rechter, kan hoger beroep slechts worden ingesteld binnen veertien dagen na dit vonnis. Ingeval van cassatie bedraagt de termijn vier weken. De lagere rechter is aan de verwijzing gebonden.

Tegen het vonnis, houdende onbevoegdverklaring, waarbij wordt verwezen naar een hogere rechter is geen hogere voorziening toegelaten. De hogere rechter is aan de verwijzing niet gebonden.

Tegen het vonnis, houdende onbevoegdverklaring, waarbij wordt verwezen naar een rechter van gelijke rang is geen hogere voorziening toegelaten. Deze rechter is aan de verwijzing gebonden.”

f. Artikel 158 wordt als volgt gelezen:

„In zaken, welke reeds tevoren voor een andere gewone rechter zijn aanhangig gemaakt tussen dezelfde personen over hetzelfde onderwerp, of ingeval het geschil aan een zaak verknocht is, die reeds voor een andere gewone rechter aanhangig is, mag de verwijzing gevraagd worden naar die andere gewone rechter. Dit moet geschieden bij met redenen omklede conclusie vóór alle weren, op de dag voor het voordragen der verwering bepaald.

Die verwijzing kan ook door de eiser gevorderd worden, maar alleen bij conclusie van eis.”

g. Na artikel 158 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

„Artikel 158a

Indien een zaak naar een andere gewone rechter wordt verwezen, heeft iedere partij het recht de overige partijen bij exploit op te roepen tegen de dag waarop zij de zaak ter rolle wil doen dienen. Voor deze oproeping moeten de voor dagvaardingen voorgeschreven termijnen in acht worden genomen. Is met het oog op de procedure voor de eerste rechter domicilie gekozen, dan kan het in dit artikel bedoelde exploit ook aan dat domicilie worden uitgebracht.”

h. Artikel 250, eerste lid, sub 2° vervalt. De nummers 3° en 4° worden genummerd 2° en 3°.

i. Aan artikel 252 wordt een lid toegevoegd, luidende:

„De zaken zullen eveneens worden gesplitst, wanneer de rechter in één daarvan onbevoegd is uit hoofde van het onderwerp des geschils. De rechter zal deze zaak alsdan verwijzen volgens de bepalingen van de derde afdeling van deze titel.”

j. De veertiende afdeling van de Derde Titel van het Eerste Boek vervalt.

k. Artikel 333 vervalt.

l. Er wordt een nieuw artikel 340 ingevoegd, luidende:

„Indien tijdig beroep in cassatie van een vonnis is ingesteld, doch dit vonnis voor cassatie niet vatbaar wordt bevonden, vangt de termijn van beroep van dat vonnis opnieuw aan te rekenen van de dag der uitspraak in cassatie, mits het beroep in cassatie werd ingesteld binnen de termijn van beroep.”

m. Aan artikel 350 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Het hoger beroep, ingesteld met gebruikmaking van de nieuwe termijn ingevolge artikel 340, schorst de tenuitvoerlegging niet.”

n. Artikel 358 vervalt.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie.

2601 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemene beschouwingen

Wanneer een gebied te groot is om daarin door één rechter of rechterlijk college te doen rechtspreken, moet de rechtsmacht in dat gebied over verschillende rechters of colleges worden verdeeld. Die verdeling kan geschieden naar gelang van het onderwerp van het geschil of b.v. naar het gebied, waarin de gedaagde woont of waarin het onroerend goed in geschil gelegen is. Zo ontstaan de regels omtrent de absolute en de relatieve rechterlijke competentie.

Deze regels zijn slechts van belang terwille van het goed functioneren van de rechterlijke organisatie. Zij kunnen niet bijdragen om

het geschil, dat partijen verdeeld houdt, tot een oplossing te brengen. Daarom mogen de regels omtrent de bevoegdheid — hoezeer die ook in een geordend rechterlijk apparaat nodig zijn — nimmer nadeel toebrengen aan de materiële rechten van partijen.

De regeling omtrent de bevoegdheid in het Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voldoet niet aan het hierboven geformuleerde vereiste. Wel kan steeds een bevoegde rechter worden gevonden. Indien immers een rechter zich overeenkomstig artikel 154 onbevoegd verklaart en een andere rechter evenmin van de zaak wil kennis nemen ontstaat een negatief jurisdictiegeschil, dat, op de in artikel 276 voorgeschreven wijze uitgeprocedeerd, leidt tot aanwijzing van een bevoegde rechter. De partijen kunnen bij geschillen over bevoegdheid, alvorens een tweede rechter te adriëren en de weg van artikel 276 te bewandelen, ook in hoger beroep gaan. Zij kunnen dit zelfs doen, zegt artikel 333, indien de rechter, wiens bevoegdheid betwist wordt, in het hoogste ressort van de zaak kennis neemt en indien dus de appelrechter niet bevoegd geweest zou zijn om van het materiële geschil kennis te nemen.

Het is voor partijen een moeizame weg om de bevoegde rechter te vinden. Daarbij komt nog, dat indien een rechter zich onbevoegd verklaart heeft en er uiteindelijk een bevoegde rechter is gevonden, partijen zich weliswaar thans tot deze andere rechter kunnen wenden, doch dat inmiddels de termijn, waaraan een rechtsvordering gebonden is, vervallen kan zijn. Zo moet de vordering uit hoofde van artikel 51 der Wegenverkeerswet binnen een jaar na het ongeval, die uit hoofde van artikel 1639u Burgerlijk Wetboek binnen diezelfde termijn na het beëindigen der dienstbetrekking worden ingesteld. Resulteert de tijd ingestelde rechtsvordering in een onbevoegdverklaring, dan is de termijn om opnieuw — en ditmaal naar men hoop voor de bevoegde rechter — te dagvaarden allicht reeds verlopen. Ook voor de renteberekening is een verwijzingsregeling van belang.

Naar de mening van de ondergetekende overschrijft het procesrecht op dit punt de grenzen, die daaraan door zijn dienende taak gesteld zijn. Competentieregels zijn, als alle menselijke regelingen, uiteraard onvolmaakt en competentievragen zijn dus niet steeds te vermijden. De wetgever dient evenwel zorg te dragen, dat de beslissing van deze soort van geschillen geen nadeel toebrengt aan de materiële rechtsverhouding tussen partijen.

Daarom wordt in het bijgaande ontwerp van wet voorgesteld, dat de rechter, die zich onbevoegd verklaart daarbij tevens de zaak in de stand, waarin zij zich bevindt, naar de door hem bevoegd geachte rechter verwijst. Daarbij is een regeling getroffen, die hieronder nader zal worden besproken, waardoor zo snel mogelijk beslist wordt, welke rechter bevoegd is.

Benadeling van de materiële rechten van partijen door verlies van termijnen kan evenals door dagvaarding voor een onbevoegde rechter geschieden door het instellen van hoger beroep in plaats van cassatie of omgekeerd, omdat men meende, dat dit in het gegeven geval het juiste rechtsmiddel was. Het is billijk ook voor deze gevallen een voorziening te treffen, zodat niet het instellen van een verkeerd rechtsmiddel de termijn voor het instellen van het goede rechtsmiddel verloren doet gaan. Het enige artikel onder *l* en *m* bevat een regeling op dit stuk.

Regelingen omtrent verwijzing bij onbevoegdheid vindt men in de artikelen 2, Eerste Titel, Eerste Afdeling, en 15, Eerste Titel, Tweede Afdeling van het Eerste Boek, van het ontwerp der Commissie-Gratama en in § 276 van de Duitse Zivilprozessordnung. Ook in het rapport der Commissie-Dorhout Mees wordt een verwijzingsregeling aanbevolen (no. 10).

Bij de opstelling van het bijgaande ontwerp is in belangrijke mate van de adviezen van de Staatscommissie voor de burgerlijke wetgeving gebruik gemaakt.

Enig artikel

b, d en e. Het onder *e* voorgestelde nieuwe artikel 157a bevat het hoofdbeginsel, waarop het onderhavige ontwerp is gegrond. De rechter, die van oordeel is dat de zaak bij een onbevoegde rechter aanhangig is gemaakt, en dat een andere gewone rechter bevoegd is, verwijst de zaak in de stand waarin zij zich bevindt naar de rechter, die haar in die stand behoort te berechten, aldus het eerste lid van artikel 157a.

Onder de gewone rechter wordt verstaan de rechter die krachtens de Wet op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie bevoegd is. Verwijzing vindt dus plaats van de ene gewone rechter naar de andere, maar niet van de gewone rechter naar een pachtkamer of naar een administratieve rechter of naar scheidslieden.

De zaak wordt verwezen „in de stand waarin zij zich bevindt”. Het kan zijn, dat deze verwijzing plaatsvindt, omdat de gedaagde overeenkomstig het nieuw voorgestelde tweede lid van artikel 154

vóór alle andere weren de onbevoegdheid van de rechter heeft ingeroepen. Het is evenwel ook mogelijk, dat de rechter pas bij het wijzen van vonnis ambtshalve zijn onbevoegdheid en verwijzing naar een andere gewone rechter uitspreekt. In het eerste geval zal de verwijzing plaatsvinden voordat de zaak ten gronde behandeld is en in die stand verwezen worden; in het laatste geval geschiedt de verwijzing na het overleggen van de stukken voor vonnis en wordt zij in die stand verwezen. Denkbaar is ook dat de rechtbank, in hoger beroep kennisnemende van een zaak, waarin de kantonrechter zich bevoegd heeft verklaard, van oordeel is dat zij zelf de in eerste instantie bevoegde rechter was. De rechtbank verwijst de zaak dan in de stand van hoger beroep naar het gerechtshof. Wanneer de rechtbank zich in eerste aanleg bevoegd verklaard heeft en het Hof acht in hoger beroep rechtdoende, de kantonrechter de bevoegde laagste instantie, dan zou het Hof de zaak naar de rechtbank moeten terugwijzen om haar in de stand van hoger beroep af te doen. De ondergetekende is van mening, dat in dit laatste geval aan het Hof de vrijheid gegeven moet worden om, indien het zulks wenselijk acht, zelf de zaak in hoger beroep af te doen. Een dienovereenkomstige regel is in het tweede lid van het voorgestelde artikel 157a vervat.

In cassatie kan verwijzing geschieden krachtens het geldende artikel 421 of krachtens het met het oog op een ruime verwijzingsbevoegdheid enigszins te wijzigen artikel 423 van het aanhangige wetsontwerp no. 2079.

Competentiegeschillen betreffen niet de materiële zaak tussen partijen. Het is dus wenselijk deze zomin mogelijk met het materieel geschil te vermengen. Te vermijden is deze vermenging niet helemaal, omdat de rechter steeds bij zijn eindvonnis ambtshalve zijn absolute onbevoegdheid kan uitspreken. Indien echter een beroep op onbevoegdheid wordt gedaan, is het gewenst, dat zulks in het vroegste stadium van de procedure geschiedt, opdat reeds vóór het eigenlijk geding een aanvang neemt, vaststa welke rechter de bevoegde is. Daarom wordt onder *d* voorgesteld dat de exceptie dat een andere gewone rechter bevoegd is vóór alle weren moet worden gedaan. Hierdoor wordt bereikt, dat de rechter naar wie eventueel verwezen wordt, in een zo vroeg mogelijk stadium in de zaak gemengd wordt.

Dit voorschrift geldt dus alleen voor de exceptie dat een andere gewone rechter bevoegd is. Meende de gedaagde, dat scheidslieden of een administratieve dan wel buitenlandse rechter bevoegd is, dan gelden voor het tijdstip van voordragen van dit verweer de gewone regels. In verband hiermede wordt onder *b* voorgesteld de regel van artikel 68, tweede lid, te doen vervallen. Ook wanneer men van plan is een incidentele conclusie tot oproeping in vrijwaring te nemen, moet men, wanneer het voorgestelde onder *b* wet wordt, tevoren de onbevoegdheid van de rechter inroepen en verwijzing naar een andere gewone rechter vragen, opdat deze laatste ook reeds vóór de vrijwaringsprocedure wordt aangewezen.

e: artikel 157b. Bij de ontwikkeling, die de verkeerstechniek genomen heeft, is het voor partijen, vooral wanneer verplichte rechtsbijstand is voorgeschreven, niet meer van veel belang, welke rechter relatief bevoegd is van een zaak kennis te nemen; zij hebben er slechts belang bij, dat snel een rechter wordt aangewezen. Daarom bepaalt het vierde lid van artikel 157b, dat tegen verwijzing naar een rechter van dezelfde rang geen hogere voorziening toegelaten is, en dat deze rechter aan die verwijzing gebonden is.

Anders ligt de zaak met betrekking tot beslissingen omtrent de absolute competentie. Hierbij kunnen partijen zeer wel belang hebben: een geschil over een bedrag van £600,— kan bijvoorbeeld in twee feitelijke instanties worden behandeld, indien het op een arbeidsovereenkomst betrekking heeft, maar slechts in één instantie, wanneer zulks niet het geval is. Tegen beslissingen omtrent de absolute bevoegdheid moet dus redelijkerwijze wel een rechtsmiddel openstaan. Bij een regeling daaromtrent kan men van tweeërlei uitgangspunt uitgaan. Men kan de regeling zodanig ontwerpen, dat de zaak terecht komt bij de krachtens de wet bevoegde rechter en men kan anderzijds trachten incidenten in de procedure zoveel mogelijk te vermijden. Gaat men voornamelijk van het eerste uitgangspunt uit, dan zal de regeling iets ingewikkelder worden, terwijl wanneer men slechts incidenten wil vermijden, men een eenvoudiger regeling kan maken, maar dan ook meer kans heeft dat er vonnis gewezen wordt door een rechter, wiens bevoegdheid door de wetgever niet is bedoeld. Gezien het materiële belang, dat voor partijen verbonden is aan berechting van hun zaak door de werkelijk competente rechter, is bij de voorgestelde regeling voornamelijk van het eerste uitgangspunt uitgegaan.

Het eenvoudigste is de regeling van het eerste lid van artikel 157b. De rechter, die zich bevoegd acht van een zaak kennis te nemen moet eerst een eindvonnis wijzen alvorens hogere voorziening openstaat op grond van het feit, dat hij naar de mening van een der partijen ten onrechte zijn absolute competentie heeft aangenomen.

Wanneer de rechter echter beslist, dat hij naar de regels van de absolute competentie onbevoegd is (en hij kan dit reeds onmiddellijk doen, indien zijn onbevoegdheid voor alle wren is ingeroepen, dan wel later indien hij ambtshalve zijn onbevoegdheid uitspreekt) en hij, daartoe door artikel 157a verplicht, de zaak naar een andere gewone rechter en wel naar een lagere rechter verwijst, staat tegen die beslissing gedurende veertien dagen hoger beroep open. Het hoger beroep kan hier slechts de competentievraag betreffen. Er is dus geen reden om daarvoor een lange beroepstermijn te geven. In geval van cassatie bedraagt de termijn vier weken. Er zijn drie gevallen van cassatie denkbaar, nl.: a. cassatie na hoger beroep tegen de verwijzing, b. cassatie na verwijzing in hoger beroep, en c. cassatie wanneer het onderwerp van het geschil hoger beroep niet mogelijk maakt (de uitzondering van artikel 333 waarbij hoger beroep over competentievragen mogelijk was, ook indien de zaak zelve niet aan hoger beroep was onderworpen, wordt in het voorstel van het ontwerp geschrapt). Aan de verwijzing, al dan niet door een hogere rechter bevestigd, is de lagere rechter gebonden.

Wanneer de rechter, die zichzelf uit hoofde van het onderwerp van het geschil onbevoegd acht, de zaak naar een hogere rechter verwijst, is tegen die beslissing geen hoger beroep toegelaten. Dat is ook niet nodig, omdat dit hoger beroep eveneens bij de hogere rechter zal komen, die krachtens de laatste zin van het derde lid van artikel 157b door de verwijzing niet gebonden is en dus ook zonder dat partijen tegen de verwijzingsbeslissing appeleren, vrij zijn standpunt kan bepalen. Is de hogere rechter van oordeel, dat hij inderdaad de bevoegde rechter is, dan zal hij de zaak behandelen. Meent hij, dat de lagere rechter ten onrechte verwezen heeft, dan zal hij haar naar de lagere rechter terugverwijzen, die dan aan die verwijzing gebonden is.

f. Artikel 158 van de geldende wet behandelt de verwijzing wegens aanhangigheid of verknochtheid. Ten onrechte stelt het, dat verwijzing naar scheidsmannen gevraagd kan worden of naar een andere rechter zonder onderscheid of dit een gewone rechter, dan wel een administratieve of zelfs buitenlandse rechter is. Daar verwijzing naar scheidsmannen en naar andere dan de gewone rechters niet mogelijk is, is het wenselijk deze onjuiste bepaling met de praktijk in overeenstemming te brengen.

g. Het voorgestelde artikel 158a regelt de techniek van hetgeen na verwijzing gebeuren moet. Hoewel de wet op verscheidene plaatsen melding maakt van verwijzing, is nergens geregeld op welke wijze een zaak na verwijzing bij de rechter, naar wie zij verwezen is, aanhangig wordt gemaakt. Voorgesteld wordt, dat de meest gerede partij de overige partijen bij exploit oproept. Dit exploit zal de tekorten van de eerste rechtsgang moeten aanvullen. Verwijzing naar een ander arrondissement zal nieuwe procureurstelling medebrengen. Het zelfde is het geval indien in het geheel geen procureur gesteld was. De gedaagde die na de verwijzing verschijnt, zal zich niet op het ontbreken van een exploit kunnen beroepen, het is niet een essentiële vorm, daar ieder der partijen „het recht” heeft bij exploit op te roepen. Mogelijk is dus ook een opbrengen van de zaak door regeling tussen procureurs.

Het in artikel 158a bedoelde exploit kan worden uitgebracht aan het gekozen domicilie krachtens artikel 133 lid 2, dit is bij de gestelde procureur. Zulks kan bij partijen met onbekende woon- of verblijfplaats in het Koninkrijk of buitenlandse woonplaats de termijn van oproeping belangrijk verkorten.

Is vóór de verwijzing verstek verleend, dan blijft dit verstek ook na de verwijzing gelden. Is een gedaagde eenmaal verschenen, dan blijft de zaak, ook indien hij na verwijzing niet opkomt, een zaak op tegenspraak.

De rechter naar wie verwezen is zal echter wel moeten nagaan of de gedaagde, tegen wie verstek verleend is, wel behoorlijk is opgeroepen om voor de rechter naar wie verwezen wordt, het verstek te komen zuiveren. Men kan immers van een gedaagde, die voor een onbevoegde rechter gedagvaard wordt, niet eisen, dat hij aldaar gaat informeren, welk gevolg de dagvaarding heeft gehad.

h en i. In het voorgestelde systeem zal het niet dikwijls voorkomen, dat een eis in reconventie gedaan is voor een rechter, die later blijkt onbevoegd te zijn in het geding in conventie. Dit geval kan zich slechts voordoen bij een ambtshalve onbevoegdverklaring of wanneer een bevoegdverklaring in een hogere instantie wordt vernietigd. In zulke gevallen is het onredelijk dat de conventie in stand blijft, maar dat de reconventie zou vervallen. Voorgesteld wordt daarom aan artikel 252 een tweede lid toe te voegen, waardoor het mogelijk wordt de con-

ventie en de reconventie te splitsen en ieder afzonderlijk naar de bevoegde rechter te verwijzen.

In verband met deze gevolgde methode om ook de eiser in reconventie behulpzaam te zijn zijn eis te vervolgen indien deze eis bij een onbevoegde rechter is aangebracht, dient artikel 250, eerste lid, sub 2° te vervallen. Indien de eiser in conventie voor een onbevoegde rechter mag dagvaarden en kan afwachten naar welke rechter de zaak tenslotte verwezen zal worden, moet hetzelfde aan de eiser in reconventie vrijstaan.

a en j. De veertiende afdeling van het eerste boek handelt over verwijzingen naar een ander gerecht (in geval van onvoltalligheid van een rechtbank of een hof ten gevolge van wraking of verschoning) en jurisdictiekwesties. De systematiek van het Wetboek laat, wat het eerste onderwerp betreft, te wensen over. Bij de behandeling van de wraking en verschoning wordt in artikel 41 geregeld wat er moet gebeuren, indien geen kantonrechter of plaatsvervanger meer beschikbaar is om de voor het kantongerecht aangebrachte zaak te behandelen. Er is geen goede reden aan te wijzen waarom de regeling voor hetzelfde geval ten aanzien van de rechtbanken en de hoven niet eveneens in artikel 41 zou worden opgenomen. Voorgesteld wordt daarom het bepaalde in artikel 273, 274 en 275 te conformeren aan het bepaalde in artikel 41 en als tweede lid van dit artikel op te nemen.

Er resteert in de veertiende afdeling dan de regeling van jurisdictiegeschillen. Nu kunnen positieve jurisdictiegeschillen (het geval, dat meer dan één rechter zich bevoegd verklaart een zaak te behandelen) binnen de gewone rechterlijke macht nauwelijks meer voorkomen door de regeling van de verwijzing wegens aanhangigheid in artikel 158. Negatieve jurisdictiegeschillen (het geval dus dat verschillende rechters zich onbevoegd verklaren) kunnen niet meer voorkomen binnen de gewone rechterlijke macht door de bij dit ontwerp voorgestelde regeling van verwijzing in geval van onbevoegdheid. Er blijft dus niet anders over dan de mogelijkheid, dat er een positief of negatief jurisdictiegeschil rijst tussen de gewone rechter en een van de rechters, bedoeld in artikel 1 van de Wet op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie. Dergelijke jurisdictiegeschillen nu worden ingevolge artikel 88, 4° van deze wet berecht door de Hoge Raad. Het is dus redelijk dat de procedure-regeling van deze geschillen wordt opgenomen als een afzonderlijke titel na de regeling van de rechtspieging in cassatie. De ondergetekende stelt zich voor het aanhangige ontwerp betreffende de cassatierechtspraak dienovereenkomstig aan te vullen.

k. Gezien de nieuwe regeling, die in artikel 157b betreffende hoger beroep tegen beslissingen omtrent bevoegdheid wordt voorgesteld, behoort artikel 333 te vervallen.

l en m. Voorgesteld wordt bij de regeling van de termijn voor hoger beroep een nieuw artikel 340 in te voegen, waardoor, indien tijdig beroep in cassatie is ingesteld, maar de cassatie het onjuiste rechtsmiddel wordt bevonden, de termijn van beroep opnieuw begint te lopen op de dag van de uitspraak in cassatie, indien slechts het beroep in cassatie werd ingesteld binnen de termijn, die voor het beroep gesteld is. Wie derhalve in cassatie komt terwijl cassatie niet openstond, kan het verloren-gaan van de appeltermijn vermijden, indien hij slechts even tijdig in cassatie gekomen is als hij anders in beroep had moeten komen. De regeling wordt aldus voorgesteld, opdat niet aan chicanerpartijen de gelegenheid wordt geboden op de laatste dag in cassatie te gaan en af te wachten tot de cassatie wordt afgewezen om dan tenslotte een nieuwe appeltermijn te hebben. Mede om misbruik te voorkomen wordt voorgesteld aan artikel 350 een lid toe te voegen, waardoor het hoger beroep, ingesteld krachtens het bepaalde in het voorgestelde artikel 340, geen schorsende werking heeft met betrekking tot de tenuitvoerlegging. De voorgestelde regeling is niet volledig. Een zelfde regeling als onder l en m voorgesteld, dient te worden getroffen voor het geval dat hoger beroep is ingesteld, doch het hoger beroep niet ontvankelijk blijkt, omdat de appellant in cassatie had moeten komen. Deze regeling behoort te worden opgenomen bij de regeling van de cassatietermijn. Zij behoort dus thuis in het aanhangige ontwerp no. 2079 met betrekking tot het geding in cassatie. De ondergetekende stelt zich voor te zijner tijd bij nota van wijzigingen de noodzakelijke aanvulling van de onder l en m voorgestelde regeling in het ontwerp 2079 in te voegen.

n. De regeling van artikel 358 is, gezien de voorgestelde regeling omtrent hoger beroep van uitspraken omtrent bevoegdheid, overbodig geworden.

De Minister van Justitie,
H. MULDERIJE.